

MĀRUPES NOVADA Salas bibliotēkas

KRĀJUMA

KOMPLEKTĒŠANAS UN

ORGANIZĀCIJAS POLITIKA

2022.-2028. gadam

Bibliotēka ir Mārupes novada Bibliotēkas izglītojoša, informatīva un kultūras struktūrvienība, informacionālo pakalpojumu nodrošinātāja pašvaldībā. Akreditācijā, kas notika 2017.gada 14.novembrī, tai piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss.

Bibliotēkas misija ir līdzdalība izglītotas, informētas un kulturālas sabiedrības veidošanā. Iekļaujoties vienotā publisko bibliotēku struktūrā, nodrošināt Mārupes novada iedzīvotājus ar kvalitatīvu literatūru un pieeju informācijas resursiem.

Mērķis- padarīt bibliotēkas pakalpojumus maksimāli pieejamus dažādām iedzīvotāju vecuma un interešu grupu vajadzībām, veicināt interesi par lasīšanu, sniegt palīdzību mūžizglītībā.

Organizējot savus krājumus, bibliotēka vadās no sekojošiem dokumentiem:

- MK Nr.317 “Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”, 30.03.2010,
- MK noteikumi Nr.415 “Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi”, 25.09.2001,
- IFLA un LNB izstrādātajām vadlīnijām par dāvinājumu pieņemšanu bibliotēkās,
- Mārupes novada Bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizēšanas politiku 2022.-2028.gadam.

Bibliotēkas krājumu veido un papildina, atbilstoši bibliotēkas nolikumā noteiktajiem uzdevumiem, ņemot vērā bibliotēkas mērķi un komplektēšanas profilu. Krājums tiek papildināts regulāri, tematiski, selektīvi un ar dažādiem dokumentu veidiem, ņemot vērā novada iedzīvotāju un bibliotēkas lasītāju

sastāva analīzi. Bibliotēkas krājuma veidošanu uzrauga un kontrolē bibliotēkas vadītāja iecelta bibliotēkas krājuma komisija.

Finansējuma avoti

- Mārupes novada budžets; kas katru gadu var atšķirties, bet ievērojot pamatprincipu ne mazāk kā 0.43 EUR uz 1 pašvaldības iedzīvotāju,
- dalība projektos

Krājuma attīstības politikas galvenie uzdevumi

Nodrošināt Mārupes novada pašvaldības piešķirtā finansējuma lietderīgu un pamatotu izlietošanu, ievērojot principu:

75 % - grāmatu, audiovizuālo izdevumu un citu veidu dokumentu iegādei,

no tā 25 % - bērniem un jauniešiem;

25 % no kopējā finansējuma - preses izdevumu abonēšanai.

Uzlabot krājuma kvalitāti, stingri ievērojot tā komplektēšanas un rekomplektēšanas pamatprincipus

Krājuma komplektēšanas uzdevumi

- veidot bibliotēkas krājumu, atbilstoši lasītāju vecuma, nacionālajam un socioloģiskajam sastāvam, aptverot to dažādās intereses,
- vērst bibliotēkas darbu uz krājuma kvalitātes uzlabošanu un pilnīgāku tā satura atklāšanu bibliotēkas lasītājiem
- nodrošināt lasītājiem brīvu, neierobežotu literatūras un nepieciešamās informācijas saņemšanu, rūpēties par mūžizglītību, nodrošinot piekļuvi resursiem un informācijai
- veicināt lasīšanas iemaņu attīstību un saglabāt interesi par to jaunajā paaudzē
- saglabāt un popularizēt kultūras mantojumu, īpašu uzmanību veltot lokālās novadpētniecības krājuma uzturēšanai un pilnveidošanai, ieinteresēt un aicināt iedzīvotājus būt līdzdalīgiem tā veidošanā

Struktūra

Novadu reformas rezultātā tika apvienoti Mārupes un Babītes novadi un izveidots Mārupes novads ar administratīvo centru Mārupē. No 2021. gada 1.jūlija Mārupes novadu veido trīs pagasti - Babītes, Mārupes un Salas.

Mārupes novadā atrodas 4 bibliotēkas, un viena no tām ir Mārupes novada Salas bibliotēka, ar atrašanās vietu Salas pagastā.

Mērķauditorijas raksturojums

Salas pagastā atrodas Mārupes novada sākumskola un pirmsskolas izglītības iestāde, sporta halle un kultūrizglītības centrs „Vietvalži”, baznīca, doktorāts, probācijas dienesta centrs „Ratnieki”, veikali, siltumnīcu komplekss un vairākas zemnieku saimniecības. Darbojas daži uzņēmumi- piem., SIA „Pērnes”, SIA „Strēlnieki”, parketa ražošanas cehs u.c.

Galvenās bibliotēkas lietotāju grupas

- vietējās skolas un pirmsskolas personāls;
- skolēni, studējošie;
- pensionāri
- iestāžu un uzņēmumu darbinieki;
- uzturēšanās laikā Latvijā izmanto arī personas, kuras strādā un dzīvo ārzemēs.

Bērniem un skolēniem, komplektē literatūru pirmo lasīšanas iemaņu apguvei, to nostiprināšanai un papildus literatūru mācību procesam, atbilstoši bērnu zināšanu līmenim un viņu interesēm. Bērni un jaunieši tiek iesaistīti lasīšanas veicināšanas programmās “Bērnu, Jauniešu un vecāku žūrija”, “Ziemeļvalstu literatūras nedēļa”.

Studējošajiem iespēju robežās komplektē dažādu nozaru iespaiddarbus, kas balstīti uz pētniecisko darbu, faktiem, tiek iegādātas rokasgrāmatas, un cita uzzīņu literatūra,

Pārējām iedzīvotāju grupām paredzētā krājuma komplektēšanā tiek ņemtas vērā šo lasītāju kategoriju mūžizglītības iespējas, informacionālās un izklaides vajadzības, akcentu liekot uz pieprasīto daiļliteratūru, izziņu literatūru un preses izdevumiem.

Krājuma veidošanas pamatprincipi

Krājuma attīstība balstās uz mērķtiecīgu dažādu lietotāju grupu informatīvo vajadzību apmierināšanu. Bibliotēka komplektē dokumentus ar nepārejošu zinātnisku un kultūrvēsturisku vērtību, kas atspoguļo dažādus laika periodus. Krājums nepārtraukti tiek papildināts ar jauniem dokumentiem, kā arī agrākajos gados izdotajiem materiāliem, ja tiem ir paaugstināts pieprasījums, zinātniska vai kultūrvēsturiska vērtība.

Krājuma komplektēšanas veidi

- kārtējā jaunieguvumu komplektēšana,
- retrospektīvā komplektēšana, reģistrējot un izvērtējot lasītāju pieprasījumu,
- rekompaktēšana - regulāra un sistemātiska krājuma attīrīšana no saturā novecojušiem, nolietotiem, nepieprasītiem izdevumiem.

Atlases kritēriji

- lasītāju mērķauditoriju intereses, pieprasījums,
- izdevuma aktualitāte, kvalitāte, vēsturiskā vērtība,
- valodas aspekts,
- izdevuma kvalitāte,
- finanšu sadalījums.

Formāti

Bibliotēka komplektē:

- iespiestos dokumentus: grāmatas, periodiskos izdevumus,
- audiovizuālos dokumentus,
- datubāzes.

Eksemplāru skaits

Bibliotēka komplektē katru dokumentu 1 eksemplārā, izņemot paaugstināta pieprasījuma dokumentus, kurus iepērk vai saņem dāvinājumā vairākos eksemplāros. Paaugstināta pieprasījuma dokumentu eksemplāru skaitu nosaka *Krājuma komisija*.

Valodu aptvērums

Pagasta iedzīvotāju absolūti lielākā daļa ir latviešu valodā runājoši un lasoši. Līdz ar to gandrīz nav pieprasījumu pēc izdevumiem, piem., krievu valodā. Ja šāda vēlme rodas, tad sadarbībā ar novada bibliotēku, tā parasti ir izpildāma, jo novada bibliotēkas krājumā ir plašs izdevumu klāsts arī svešvalodās, un krājums sistemātiski tiek papildināts.

Bibliotēkas krājums pamatā un ekonomisku apsvērumu dēļ tiek komplektētas latviešu valodā.

Krājuma komplektēšanas avoti

- Grāmatas un audiovizuālie dokumenti tiek iepirkti izdevniecību veikalos, grāmatu bāzēs, grāmatu izstādēs, grāmatnīcās, pie izplatītājiem, izbraukuma tirdzniecības piedāvājumos;
- VKKF projekti, LNB projekti; privātpersonu, iestāžu un organizāciju dāvinājumi/ziedojumi;
- abonēšana – Latvijā izdoti periodiskie izdevumi .

Krājumā nekomplektē:

- pornogrāfisku, rasistisku, naidu kurinošu literatūru;
- pamatskolas un vidusskolas mācību literatūru;
- kartogrāfiskos izdevumus (izņemot novadpētniecību);
- rokrakstus (izņemot novadpētniecību);
- E-grāmatas.

Daiļliteratūras komplektēšana:

- latviešu oriģinālliteratūra – iespējami visaptverošs līmenis,
- tulkotā daiļliteratūra – Latvijā izdota literatūra, pasaules klasiķu darbi, pieprasīti izdevumi, novērtējot autora popularitāti pēc lasītāju pieprasījuma,
- *daiļliteratūra svešvalodās – ņemot vērā lasītāju pieprasījumu.*

Dāvinājuma pieņemšanas kritēriji:

- izdošanas laiks – pēdējo 5 gadu literatūra, ja nav krājumā;
- aktualitāte – paaugstināta pieprasījuma literatūra;
- izdevuma nolietojuma pakāpe – nelietotas vai mazlietotas;

- bibliotēkai ir tiesības saņemto dāvinājumu dāvināt tālāk citām bibliotēkām vai piedāvāt citiem lietotājiem akcijas “Lasītājs lasītājam” ietvaros.

Krājuma rekonplektēšana

Krājuma rekonplektēšanu veic 2-4 reizes gadā saskaņā ar Komplektēšanas komisijas priekšlikumiem.

Norakstīšanas iemesli ir:

- nolietoti izdevumi;
- novecojuši pēc satura;
- liekie dubleti;
- profilam neatbilstoši izdevumi;
- izdevumi bojāti dažādu iemeslu dēļ;
- nozaudēti izdevumi;
- dokumenti nav atgūstami lietotāju vainas dēļ;
- informācija ir pieejama citos avotos;
- no lietotājiem neatgūstami (pie parādniekiem) – tiek norakstīti pēc 3 gadiem;
- pazuduši brīvpieejas apstākļos (konstatē krājuma inventarizācijas laikā).

Abonēto presi bibliotēka glabā:

- avīzes – 3 gadi;
- nozaru žurnālus – 5 gadi,
- žurnālus ar ilgstošu, paliekošu vērtību – pēc vajadzības
- novada informatīvos izdevumus “Babītes Ziņas” un “Mārupes Vēstis” – patstāvīgi

Krājuma elektroniskā inventarizācija

Bibliotēkas krājuma inventarizācija jāveic atbilstoši 2010.gada 30.marta MK noteikumiem Nr.317 „Nacionālā bibliotēku krājumu noteikumi” vienu reizi 5-10 gados vai pēc vajadzības

Inventarizācijas process notiek izmantojot BIS ALISE moduli.

Salas bibliotēkā krājuma inventarizācijas veiktas:

2014.gadā no 1.-30.septembrim

2021.gadā no 22.marta.-16.aprīlim

Sagatavoja: D. Auziņa